

ЧАРОБНА КУЋИЦА НА ДРВЕТУ

Водич за истраживања бр. 4

ГУСАРИ

Документарни додатак

Гусарима око њодне

Вил Озборн и Мери Поуп Озборн

Илустровао Сал Мердока

Превела

Милица Цветковић

мала лагуна

Наслов оригинала

Will Osborne and Mary Pope Osborne

PIRATES

A nonfiction companion to *Pirates Past Noon*

Text Copyright © 2001 by Will Osborne and Mary Pope Osborne

Illustrations Copyright © 2001 by Sal Murdocca

Published by arrangement with Random House Children's Books,
a division of Random House, Inc.

Magic Tree House™ is a trademark of Mary Pope Osborne, used
under license.

Translation Copyright © 2009 за српско издање, ЛАГУНА

- Јесу ли гусари заиста људе нагонили да ходају по дасци? • Какав је био живот на гусарском броду? • Има ли данас неког закопаног блага? • Одговоре на ова и још многа питања ископаћете из...

* * *

Водича за истраживања
Чаробне кућице на дрвету бр. 4

ГУСАРИ

Документарном додатку
Гусарима око њогне

* * *

Ово је Џеков и Енин лични водич за гусаре.

Ту су и:

- Гусарски бродови
- Гусарско оружје
- Благо гусара
- Гусарске приче из стварног живота
- И још штошта!

Садржај

1. Први гусари	13
2. Гусари Новог света	27
3. Златно доба гусарења	37
4. Гусарски бродови	55
5. Живот једног гусара	65
6. Гусарско благо	77
7. Гусари нападају!	87
8. Гусарење након златног доба	101
Додатна истраживања	107
Азбучни списак имена и појмова	113

Посвећено Терију и Џини Кинџ

Историјски консултант:

Др Дејвид Старки, Историјски одсек Универзитета у Халу, Велика Британија.

Образовни консултант:

Мелинда Марфи, стручњак за медије Основне школе „Рид“, независног школског округа Сајпрес Фербанкс у Хјустону у Тексасу.

Желели бисмо да захвалимо и Полу Кафлину на непрекидном доприносу серијалу у виду фотографија; Дони Вилијамс из Пенсилванијске историјске и музеолошке комисије на њеној сарадњи на *Нијаџари*; и опет нашем дивном, креативном тиму у *Ренџом хаусу*: Џоани Јејтс, Дајани Лендолф, Кети Голдсмит, Малори Лер и, обавезно и нарочито, нашем издавачу Шани Кори.

Зраћи читаоци,

Наша џурналistica с капетаном Костом у Тусарима око подне била је заиста узбудљива – и стрављива! Били смо пресретнути кад смо се вратили кући у Жаканчев Ручавац. Међутим, чим смо стигли кући, почели смо да се занимамо за све одреда.

Због чега је неко постојао џусар? Како је изгледао животи на једриноку? Да ли је било жена џусара? Постоји ли још законаној блага?

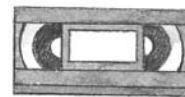
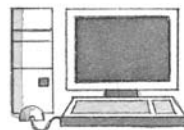
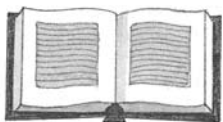
Никако нисмо хтели да се вратимо и све то читамо капетана Косту! Зато смо се бауили на истраживање како бисмо нашли одговоре.

Отпишли смо у Библиотеку. Пронашли смо књиге о џусарима и њиховим једриноци-

ма. Сазнали смо да су џусари постојали хиљаду година! После тога смо претражили интернет. Нашли смо слике џусарских застава и приче о чувеним џусарима кроз историју. Направили смо много белажака и цртежа бродова и застава. Нашли смо и неке стравља видео-касете из којих смо још више научили.

У овој књизи ћемо с вама поделити резултате истраживања. Зато узмите свеске, ручеве и спремите се да одјерните у узбудљив свет џусара!

Џек и Ени

1.

Први гусари

Откад бродови плове морима, постоје и гусари.

Гусари су морски пљачкаши. Они нападају бродове на води и у градовима дуж морске обале.

Велик је број легенди и прича о гусарима. Најпознатије су о гусарима који су живели пре више од двеста година. У тим причама гусари су водили узбудљив живот. Нису поштовали никакве законе. Проналазили су закопана блага. Певали су песме о својим неустрашивим подвизима.

Гусари се зову још и пирати. Ова реч потиче из грчког језика и значи „нападач“.

Међутим, истина гласи да је већина гусара у стварности живела прилично јадно. На води су проводили многе досадне дане. Јели су убуђалу храну. Боловали од страшних болештина. Многи су гинули у биткама на мору и у бродоломима.

Гусари су били одметници од закона. Живели су у страху да их не ухвате и казне

за злочине које су чинили. Најчешће је казна за гусарење била смрт.

Ипак су се хиљаде људи годинама одлучивале да постану пирати. Трагајући за благом, они су се укрцавали на бродове и отискивали се на пучину.

На хиљаде гусара је обешено због злогдела учинених на мору.

Грчки пирати

Једни од првих гусара за које знамо живели су пре три хиљаде година. Пљачкали су трговачке бродове који су пловили дуж обале античке Грчке (види мапу на страни 24).

Ти гусари античке Грчке крили су се на острвима уз обалу. Кад би наишао трговачки брод, они би завеслали према њему и изненадили морнаре. Покрали би робу са тог брода. Некад би отели и морнаре и преузели брод.

Један грчки мит нам казује како су пирати отели бога Диониса. Дионис је био бог вина и прослава. Према легенди, Дионис се претворио у лава. Гусари су поскакали у море. Дионис их је претворио у делфине.

Трговачки бродови су превозили робу и путнике између различитих земаља.

Мит је прича или легенда у којој се обично појављују јунаци и богови.

Римски гусари

Пирати су били мука и у старом Риму. На хиљаде гусара је нападало бродове који су превозили робу у римске луке и из њих. Ти гусари су имали чак и своју земљу. Она се налазила на обалама данашње Турске.

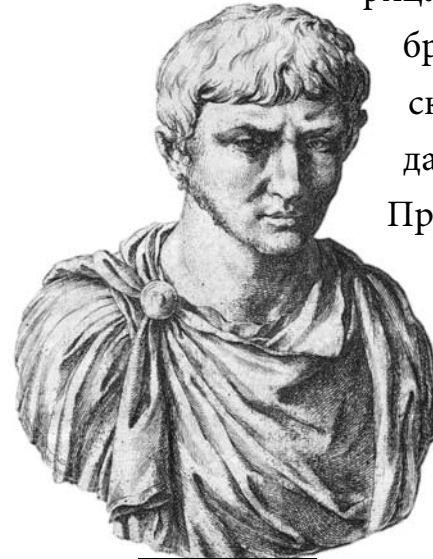
Великог римског војсковођу Јулија Цезара ухватили су гусари док је био још млад. Држали су га у заробљеништву више од месец дана. Пустили су га кад им је његов отац послао новац.

Јулије Цезар

Пошто је избављен, Цезар је повео флоту бродова да пронађе гусаре. Кад су их похватили, Цезар је наредио да се побију.

Године 67. пре наше ере римски генерал по имену Помпеј повео је борбу против гусара у старом Риму. Римска морнарица је нападала гусарске бродове на мору. Римска војска им је нападала логоре на копну. Преко три хиљаде гусара ухваћено је и убијено.

Помпеј

Помпеј је постао познат као Помпеј Велики

Лука је варош или град где бродови истоварују и утоварују робу.

Флота је група бродова с једним заповедником.

Ау! Помпејев син је касније и сам постао гусар!

Гусари са севера

Око 700. године наше ере викиншки гусари су почели да пљачкају села дуж обале Европе.

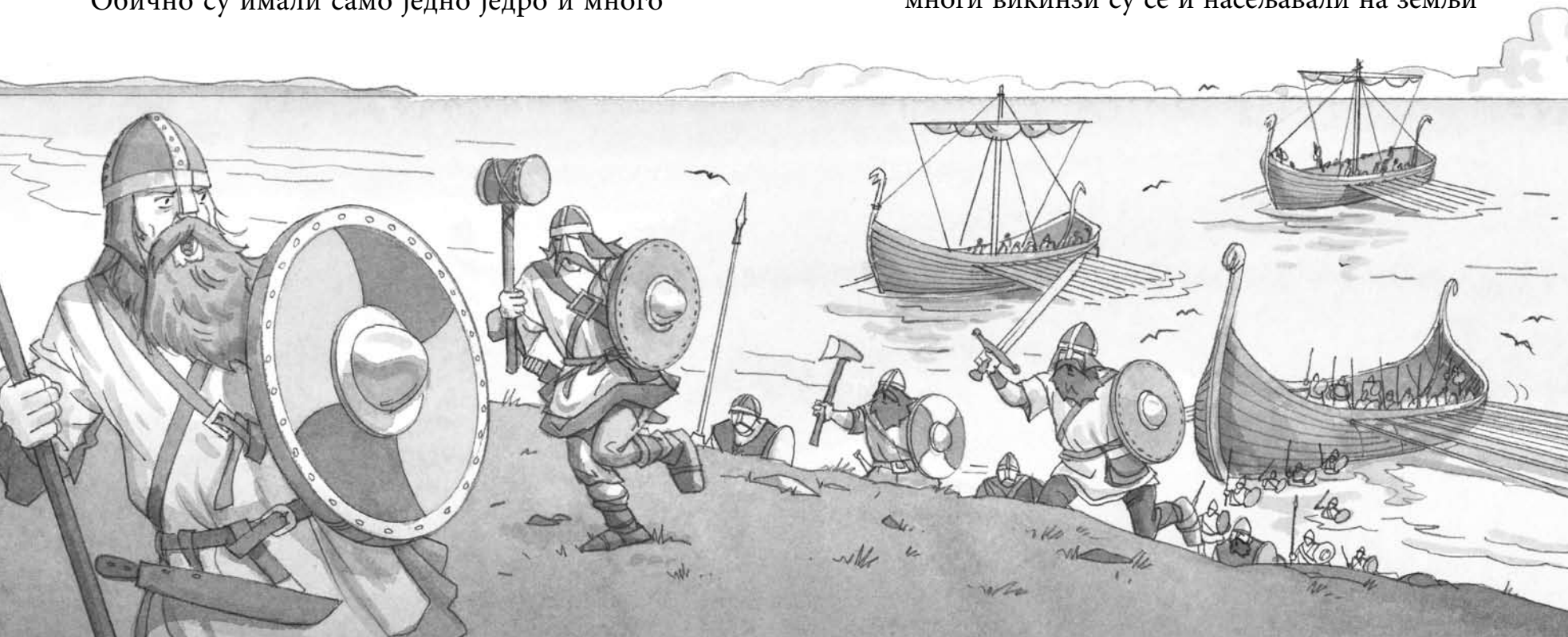
Викинзи су потицали из Норвешке, Шведске и Данске. Реч *викинџ* на старом скандинавском језику значи „онај који лута морем“.

Викинзи су били добри морепловци и бродоградитељи. Бродови су им се звали *дракари*. Ти дуги и витки бродови били су врло брзи. Обично су имали само једно једро и много

весала. На прамцу им је често била изрезбarena глава змаја.

Кад би викинзи напали неко село, истрчавали би из дракара и урлали машући мачевима и бојним секирама. Пљачкали су куће и цркве. Крали су благо и узимали заробљенике.

Читаве четири стотине година викинзи су пљачкали села западне Европе, Русије и Блиског истока. Упркос немирној природи, многи викинзи су се и насељавали на земљи

коју су освојили. Ту су градили куће. Обрађивали су земљу и оснивали породице.

Средњи век је доба између 450. и 1500. године наше ере.

Берберски корсари

Друга група морских разбојника која је нападала бродове током средњег века били су берберски корсари.

Берберски корсари су поморци из области северне Африке. Живели су у земљама које су се звале *Берберске државе* или општим именом Берберија.

Корсар је француска реч за „гусара“.

Берберске корсаре је више занимало да заробљавају људе него да краду благо. Заробљенике су држали док им се не плати откуп. Ако за неке заробљенике нико не плати откупнину, каткад су их продавали као робове.

Гусари с Далеког истока

Од најранијих времена гусари су крстарили морима Далеког истока. Пљачкали су

Кинески дрвени бродови на једра зову се џунке.

бродове и приморске градове у Кини, Јапану, на Борнеу и Зачинским острвима.

У седамнаестом веку гусар по имену Ченг Чинлунг пловио је Јужним кинеским морем са преко хиљаду гусарских бродова. Касније је једна Кинескиња, по имену Ченг Ји Сао, предводила више од 70.000 мушкараца и жена у пљачку!

Стари Кинези су изумели компас, инструмент који помаже морнарима да одреде куда иду.

Све до краја петнаестог века гусари су углавном харали морем уз обале Европе, Африке и Далеког истока. Међутим, после 1492. године

открили су читав један нов свет бродова, па су сад њих нападали и пљачкали.

Први гусари

Грчки пирати

Римски пирати

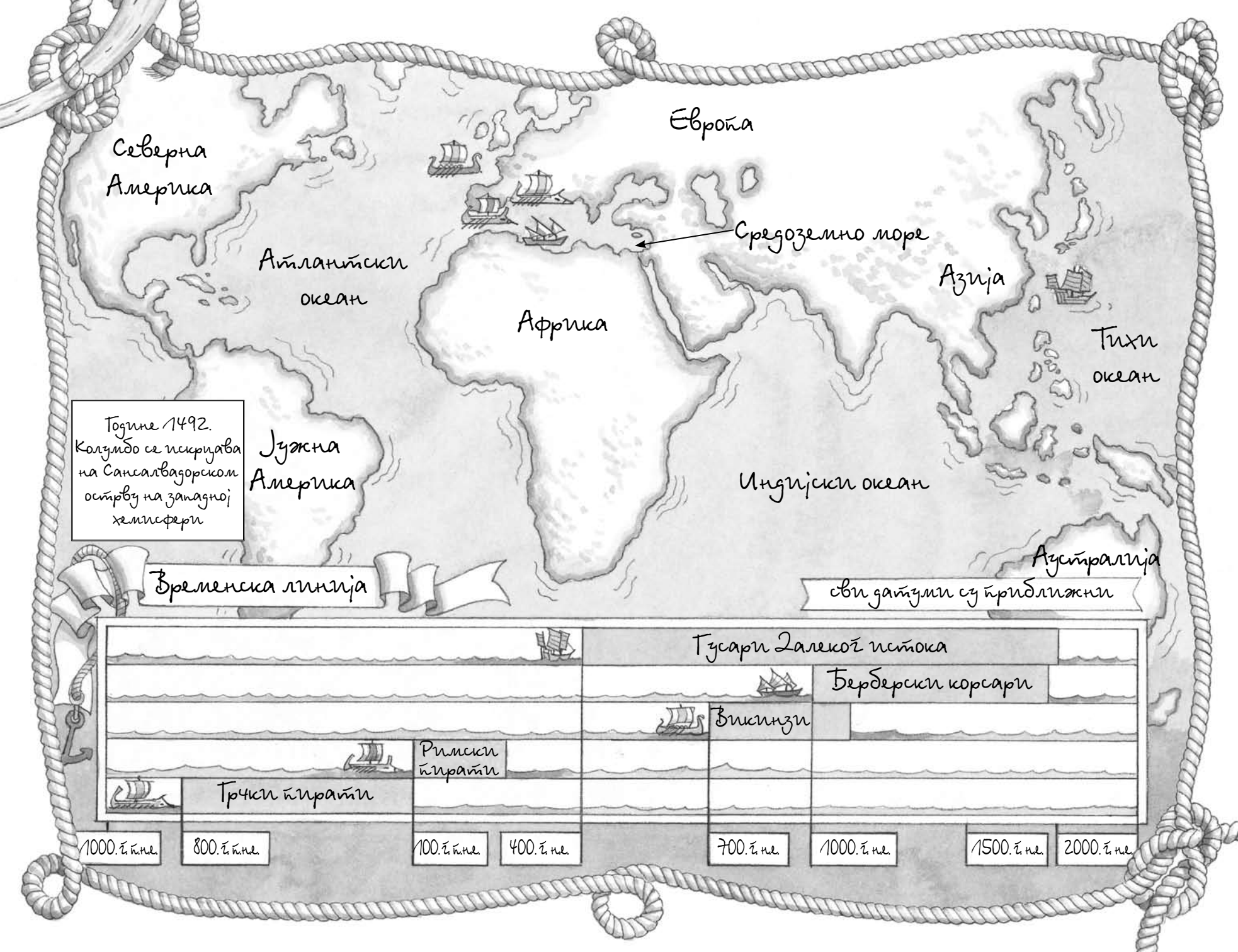
Викинзи

Берберски корсари

Азијски пирати

Окрениће страницу да видиће свет раних пирата.

2.

Гусари Новог света

Године 1492. истраживач по имену Кристифор Колумбо предузео је подухват морем који је изменио историју света.

Колумба су унајмили шпански краљ и краљица. Желели су да им он пронађе нови поморски пут до азијског континента.

Колумбо није пронашао нови поморски пут до Азије. Уместо тога, искрцао се на острву у Карипском мору.

Подухват је дуго путовање с важним циљем.